

Практики **громадського спостереження** *за виборчими кампаніями* *в Україні застосовані у 2010 році*

Громадянська мережа ОПОРА
(Україна)

Стразбург
19 травня 2011

Виборча математика

Вибори Президента України (17 січня та 7 лютого 2010 року)

- Центральна виборча комісія
- Округні виборчі комісії та кількість округів на території України – **225**
- Закордонний виборчий округ -**1**
- Кількість дільниць утворених для організації голосування під час виборів Президента України – **33667**
- Кількість виборців станом на лютий 2010 року – **36576763 (дані ЦВК)**

Виборча математика

Вибори до органів місцевого самоврядування (31 жовтня 2010 року):

- Центральна виборча комісія
- **12 111** територіальних виборчих комісій, які організовують кампанію та встановлюють результати волевиявлення для конкретного рівня виборів:
- Сільських районів (тобто звичайних районів) – **488**
- Районних у містах – **80**
- Міських – **457** (з них 176 міст обласного значення)
- Селищних – **783**
- Сільських – **10 278**
- Верховна Рада Автономної республіки Крим – **1**
- Обласних рад – **24**
- Кількість виборчих дільниць на місцевих виборах – **29 931**

Завдання громадського спостерігача ОПОРИ, принципи роботи

Роль спостереження:

- профілактика порушень засобами громадського контролю та оперативного оприлюднення інформації на широкий загал;
- незаангажована оцінка перебігу та результатів виборів, їх відповідності законам України та міжнародним стандартам.

Принципи роботи:

- **прозорість** – відкритість мети, методів, результатів, джерел фінансування, публічність в комунікації;
- **політична незаангажованість**;
- **конструктивність** – не підривати довіру до виборчого процесу, але й не замовчувати порушення та проблеми;
- **відповідальність** – дисципліна в роботі, використання тільки перевірених даних

Довготермінове спостереження

- Триває з початку виборчого процесу і до оприлюднення офіційних результатів виборів;
- Охоплює та піддає аналізу всі етапи виборчої кампанії;
- Спрямоване на системний моніторинг та дає можливість проаналізувати причинно-наслідкові зв'язки результатів виборів та перебігу кампанії:
- *зміст виборчого законодавства, відповідність його норм міжнародним стандартам;*
- *порядок формування виборчих комісій та забезпечення рівних прав всіх суб'єктів виборчого процесу;*
- *використання адміністративного ресурсу;*
- *забезпечення рівного доступу кандидатів до ЗМІ, виборців та права на безперешкодне ведення агітації;*
- *забезпечення активного та пасивного (неускладнена процедура реєстрації та запобігання усунення суперників через скасування реєстрації) права громадян на участь у виборчій кампанії.*

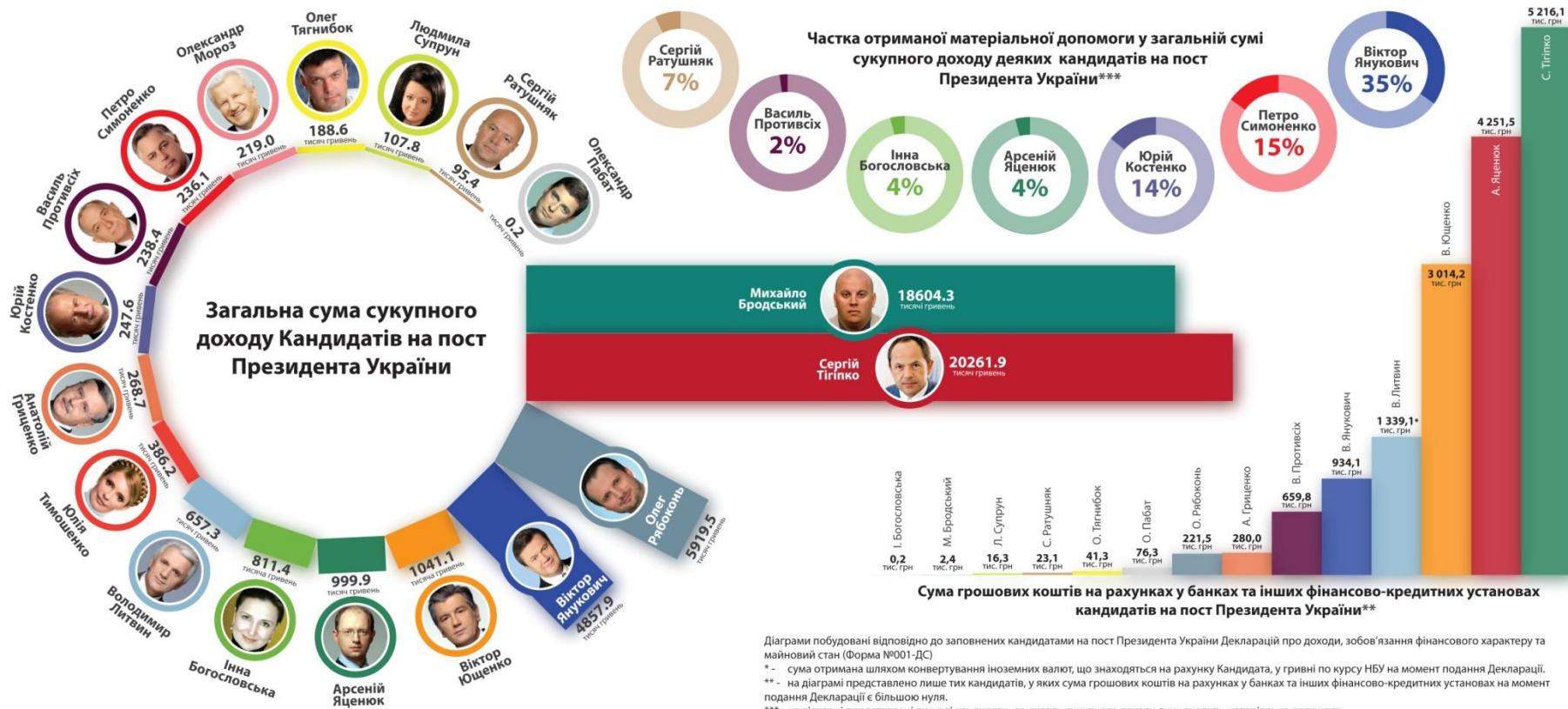
Продукти ДТС:

періодичні аналітичні звіти, поширення інфографічних матеріалів, статті, новини, публічні заходи.

Кількість ДТС та покриття:

- 177 ДТС – місцеві вибори 2010 (1 спостерігач на 4 райони);
- 75 ДТС – вибори Президента України 2010 (1 спостерігач на 4 округи)

Продукти довготермінового спостереження

Діаграми побудовані відповідно до заповнених кандидатами на пост Президента України Декларацій про доходи, зобов'язання фінансового характеру та майновий стан (Форма №001-ДС)
 * - сума отримана шляхом конвертування іноземних валют, що знаходяться на рахунку Кандидата, у гривні по курсу НБУ на момент подання Декларації.
 ** - на діаграмі представлено лише тих кандидатів, у яких сума грошових коштів на рахунках у банках та інших фінансово-кредитних установах на момент подання Декларації є більшою нуля.
 *** - на діаграмі представлені лише ті кандидати, до складу сукупного доходу яких входить матеріальна допомога

Короткотермінове спостереження

- Проводиться в день голосування з початку підготовчого засідання на виборчій дільниці;
- Охоплює всі процедурні етапи голосування та підрахунку результатів на дільниці;
- Фіксує та частково запобігає прямим фальсифікаціям:
- підкуп виборців поблизу дільниці;
- залякування виборців;
- ведення незаконної агітації та вплив на волевиявлення громадян;
- перекручування результатів голосування через підміну даних в протоколах тощо.

Формат спостереження:

безвідривна присутність на дільницях, мобільні групи, які виїжджають за викликом щодо виявленого порушення.

Продукти:

оперативні короткі публічні звіти, репортажі, новини, відео та фото докази порушень, закодовані проміжні смс-звіти від спостерігачів до центрального кол-центру організації (дивіться роз даткові з анкетами!!!)

Кількість КТС та покриття:

1003 спостерігача, що працюють на дільницях, які потрапили під статистичну вибірку під час кожного з турів виборів Президента України (всього 2006) та місцевих виборів (425 – окружні виборчі комісії різного рівня, 1003 - ДВК).

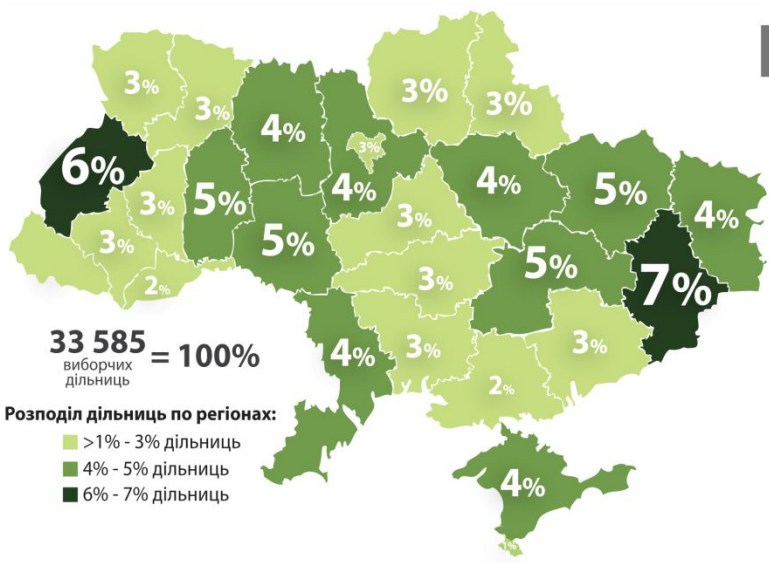
Швидкий статистичний підрахунок голосів

як інструмент громадського контролю

- здійснюється за статистичною вибіркою діляниць, на яких збираються дані;
- спостерігачі працюють з фактичними первинними результатами підрахунку голосів на діляниці, а не опитують виборців;
- спостерігачі збирають репрезентативну інформацію щодо явки та порушень.

Переваги методу: оперативний збір репрезентативних фактичних даних, контроль за потенційною зміною результатів на рівні фальшування протоколів; унікальне та якісне покриття спостерігачами діляниць, довіра до методу і низька похибка.

1

2

3

2511 виборчих дільниць

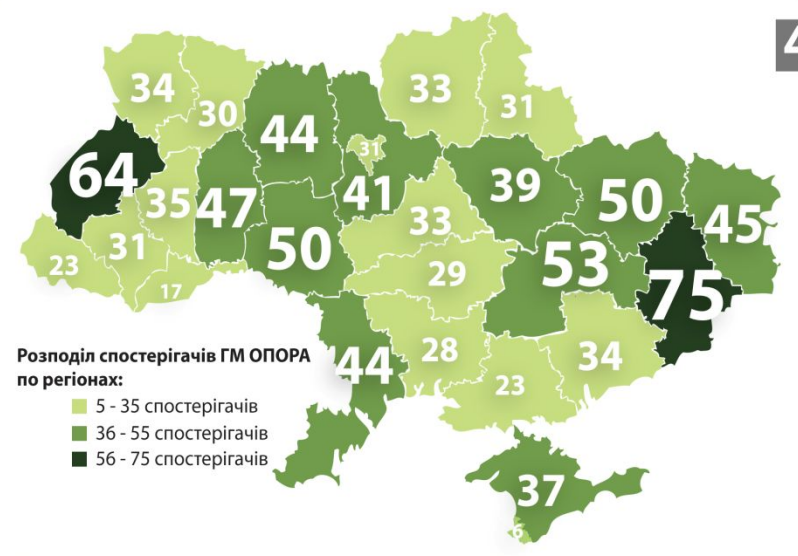
7% від загальної кількості дільниць по Україні

75 спостерігачів

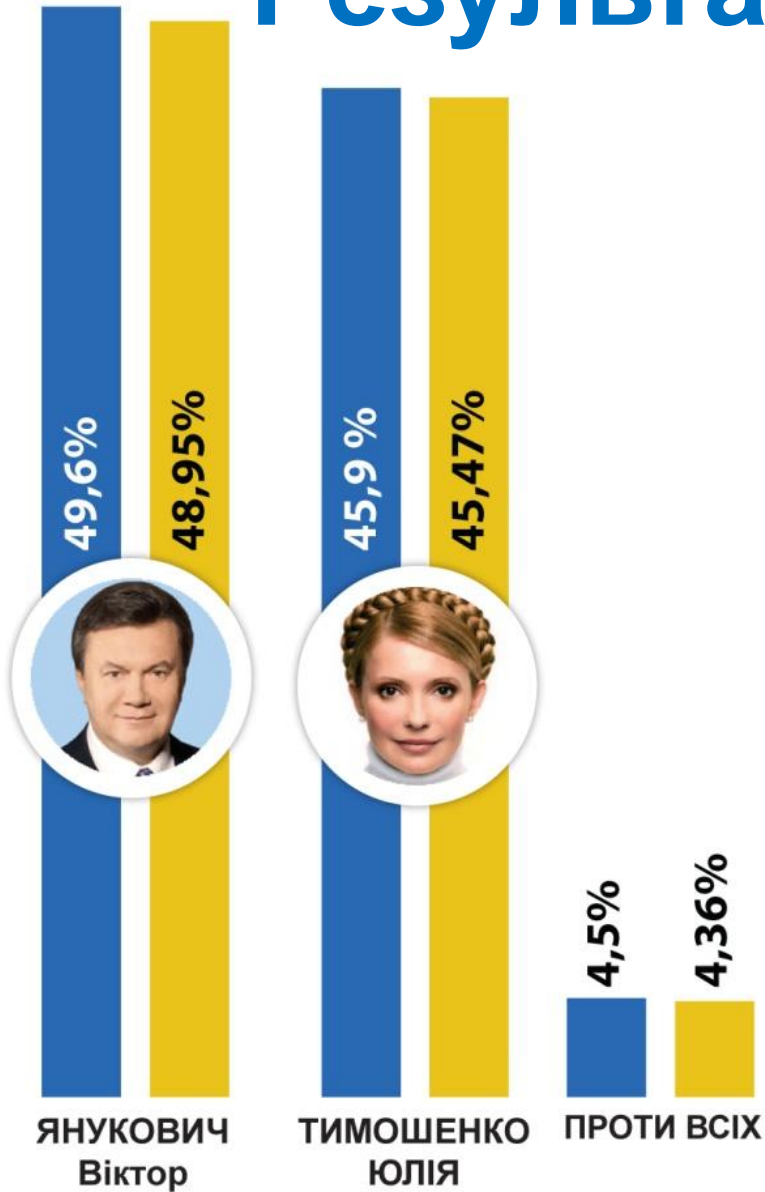

7% від 1003 спостерігачів ГМ ОПОРА

4

Результати виборів

■ Результати ГМ ОПОРА

Дата оприлюднення:
10:00, 8 лютого, 2010

■ Офіційні результати ЦВК

Дата оприлюднення:
14 лютого, 2010